

PREGLED ZDRAVSTVENEGA STANJA PREBIVALCEV OBČINE ILIRSKA BISTRICA 2011-2024

Delež prebivalcev v starosti 0-14 let je v štirinajst letnem obdobju ostal **nižji** v primerjavi z deležem v regiji Koper in Sloveniji. Skladno z napovedmi je **delež starejših (65 let in več) narasel** in je **višji** od regijskega in slovenskega povprečja.

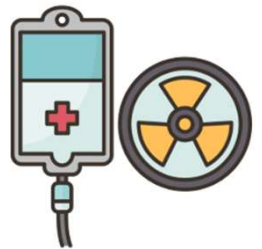
STARANJE PREBIVALSTVA

	0 – 14 let	65+ let
2011	12,4 %	13,0 %
2024	19,1 %	26,9 %

Zaradi majhnega števila prebivalcev in konkretnih primerov smrti je pri primerjavi časovnih trendov ugotovljeno značilno **nihanje** specifične stopnje umrljivosti. V starostnih skupinah 30-64 let ter 65 let in več je ugotovljena **višja** povprečna specifična stopnja umrljivosti od regijskega in slovenskega povprečja zaradi bolezni obtočil, bolezni dihal, raka dojke, ishemičnih bolezni srca in cerebrovaskularnih bolezni. **Nižja** povprečna specifična stopnja umrljivosti je ugotovljena zaradi vseh rakov, pljučnega raka, raka materničnega vratu ter raka debelega črevesa in danke (65 let in več).

Povprečno se **letno odkrije 97 novih primerov raka**. Med obolelimi je nekaj več moških. Več kot **60 % obolelih je starejših od 65 let**. Najpogostejši raki (brez nemelanomskega kožnega raka) so rak prostate, rak dojke, pljučni rak, rak debelega črevesa in danke ter maligni melanom kože. Obolevnost prebivalcev zaradi raka je **podobna** obolevnosti regijskemu in slovenskemu povprečju.

Rak predstavlja velik javnozdravstveni problem, katerega uspešno premagujemo in zgodaj odkrivamo s **trenutno tremi državnimi presejalnimi programi**: program **Svit**, program **ZORA** in program **DORA**. Za uspešnost in dosego dolgoročnega cilja programov je pomembno, da se presejanja udeleži vsaj 70 % ciljne populacije.

Leta 2011 je v Programu Svit sodelovalo 56,8 % povabljenih (50-74 let). V obdobju 2011-2024 opazamo naraščanje odzivnosti vabljenih oseb, vendar je trend nezanesljiv. V letu 2024 se je na vabilo v presejalni program odzvalo **61,9 %** povabljenih, kar je **podobno** regijskemu povprečju, kar je **pod** slovenskim povprečjem.

Pregledanost ciljne skupine žensk (20-64 let) programa ZORA v opazovanem obdobju in v zadnjem triletnem obdobju (1.7.2021 - 30.6.2024) ostaja **stabilna**. Pregledanost žensk je **nižja** od pregledanosti v regiji Koper in Sloveniji ter **ne presega** meje priporočenega deleža pregledanosti (70 %).

Leta 2016 se je pričelo rentgensko slikanje (mamografija) žensk (50-69 let) v mobilni enoti programa DORA v Postojni. Udeležba se iz leta v leto povečuje in **presega** mejo priporočenega deleža udeležbe (70 %). V letu 2024 je bila udeležba žensk na nivoju **povprečja** regije Koper in **pod** slovenskim povprečjem.

Začasna odsotnost z dela zaradi bolezni, poškodb, nege ali spremstva ožjega družinskega člana ter drugih zdravstveno upravičenih razlogov (absentizem, bolniški stalež) je eden od kazalcev zdravstvenega stanja delavcev. V obdobju 2011-2024 je ugotovljen trend **naraščanja** indeksa odstotka bolniškega staleža za vse zaposlene za polni delovni čas. Odstotek bolniškega staleža se je **povečal** zaradi nekaterih infekcijskih in parazitskih bolezni, bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, neoplazem, dejavnikov, ki vplivajo na zdravstveno stanje in na stik, simptomov, znakov in nenormalnih izvidov, poškodb in zastrupitev pri delu, nege družinskega člana in bolezni živčevja. **Zmanjšal** pa se je zaradi bolezni dihal, duševnih in vedenjskih motenj, nosečnosti, poroda in puerperija, bolezni kože in podkožja ter bolezni obtočil.